

Aanbevolen rentevoet en inflatievoet – Jaar 2019

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige jaren zijn in het geel aangeduid.

1. Algemeen principe. Wanneer schade aan derden veroorzaakt het voorwerp uitmaakt van een definitieve indemnitaire rente (gelijk aan verloren periodieke inkomsten, aan periodiek te betalen kosten, en zelfs aan de geldelijke vergoeding van een permanente morele schade) en wanneer men deze rente wenst te vervangen door een kapitaal, stelt zich de vraag hoe de rentevoet wordt bepaald waartegen men, als goede familievader, het vergoedingskapitaal kan investeren om een inkomen ervan te ontvangen dat gelijkwaardig is aan de ondergane schade.

Alleen staatsobligaties worden als *risicoloos* beschouwd, in tegenstelling tot elke andere vorm van belegging. Die obligaties, OLO's¹ genoemd, zijn in de eerste plaats bedoeld voor institutionele beleggers, maar particulieren hebben er gemakkelijk toegang toe. Ze worden aangeboden met verschillende looptijden, tot 30 jaar. De rentevoet ervan is afhankelijk van de datum en de duur van de belegging.

Er wordt verondersteld, zelfs als het slachtoffer of de rechthebbende vrij zijn om een andere keuze te maken, dat het vergoedingskapitaal op de evaluatiedatum geïnvesteerd wordt in een OLO waarvan de duurtijd die gelijk is aan de gemiddelde duur van schadeloosstelling².

In principe is de aanbevolen rentevoet dus gelijk aan de dienovereenkomstige (netto) OLO-rentevoet. In de praktijk dient er weliswaar rekening te worden gehouden met de financiële actualiteit, maar een te grote volatiliteit en te veel wijzigingen van de rentevoet tijdens de voorbereiding van het dossier moeten worden vermeden.

Daarom bevelen we de gemiddelde OLO-rentevoet aan over het jaar dat het waarderingsjaar voorafgaat, wat een jaarlijkse *update* betekent. Als die rentevoet negatief is – een situatie die nu al sinds 2015 duurt voor de rentevoeten op korte en middellange termijn (0 tot 5-7 jaar) – wordt hij vervangen door 0 %, wat betekent dat het vergoedingskapitaal beschikbaar blijft en niet wordt toegewezen aan een rentedragende belegging³.

De keuze voor een gemiddelde rentevoet over het laatste jaar in plaats van over de laatste 5 jaar, zoals voordien, wordt gerechtvaardigd door de huidige stagnatie⁴ en het streven naar een betere reactiviteit in geval van een stijging van de rentevoet, waarbij een door de voorgaande jaren naar beneden gehaald gemiddelde op vijf jaar wordt vermeden.

De hiernavolgende tabel verstrekt de aanbevolen waarderingsrentevoet in functie van de gemiddelde duur van schadeloosstelling.

Aanbevolen rentevoet

looptijd jaar	Gemiddelde OLO rentevoet ⁵		looptijd jaar	Gemiddelde OLO rentevoet	
	bruto	netto (R.V.30%)		bruto	netto (R.V.30%)
1	-0,56%	0%	16	1,20%	0,84%
2	-0,48%	0%	17	1,26%	0,88%
3	-0,37%	0%	18	1,31%	0,92%
4	-0,22%	0%	19	1,37%	0,96%
5	-0,02%	0%	20	1,42%	0,99%
6	0,21%	0,15%	21	1,47%	1,03%
7	0,41%	0,29%	22	1,51%	1,06%
8	0,57%	0,40%	23	1,55%	1,09%
9	0,71%	0,50%	24	1,59%	1,11%
10	0,81%	0,57%	25	1,62%	1,13%
11	0,90%	0,63%	26	1,65%	1,16%
12	0,97%	0,68%	27	1,67%	1,17%
13	1,03%	0,72%	28	1,68%	1,18%
14	1,09%	0,76%	29	1,68%	1,18%
15	1,15%	0,81%	30 of +	1,69%	1,18%

Voorbeeld. Gemiddelde duur van schadeloosstelling: 20 jaar.

Gemiddelde bruto OLO-rentevoet: 1,42%. Gemiddelde netto OLO-rentevoet: $1,42\% - 1,42\% \times 30\% = 0,99\%$.

¹ Deze acroniem betekent Obligation Linéaire-Lineaire Obligatie.

² De gemiddelde duur van schadeloosstelling wordt verstrekt door de software. Indien het een levenslange rente op één hoofd betreft, is deze duur gelijk aan de levensverwachting van het slachtoffer.

³ De veiligheid van een zichtrekening wordt verzekerd door het Waarborgfonds (tot € 100.000 per persoon en per bank).

⁴ Zie in bijlage: evolutie van de gemiddelde OLO-rentevoeten van 2011 tot 2018.

⁵ Zie <http://stat.nbb.be/?lang=nl>

Waarom dient de nettorente en niet de brutorente te worden aangenomen? Omdat het vergoedingskapitaal aan een bijzondere belastingregeling is onderworpen, zodat de gekapitaliseerde schade (in het bijzonder het verlies van beroepsinkomsten) exclusief belastingen moet zijn. De belasting op het vergoedingskapitaal en de belasting op de inkomsten van dat kapitaal zijn ten laste van de voor het ongeval aansprakelijke persoon.

2. Geïndexeerde⁶ indemnitaire rente. Indien de softwaregebruiker rekening wil houden met de inflatie, dient hij naast een rentevoet een gemiddeld inflatievoet voortaan vast te stellen voor de hele vergoedingsduur. De risicoloze rentevoet waartegen men een kapitaal kan investeren gedurende een bepaalde looptijd is gekend (zie voorgaande §). Daarentegen is het zoeken naar de toekomstige inflatie een blik werpen in de beroemde kristallen bol. We worden dus ertoe geleid om ons naar het verleden te richten, bijvoorbeeld naar de laatste tien jaar (2009-2018), waar de gemiddelde inflatie 1,64%⁷ bereikte. We veronderstellen dat de inflatievoet die eruit voortvloeit zal worden waargenomen tijdens de duur van schadeloosstelling (aanbevolen inflatievoet).

3. Opmerkingen

1. In tegenstelling tot §1, waarbij men in principe een *kortstondige rentevoet* moet aannemen die geldt op de waarderingdatum (zelfs als de rentevoet om praktische redenen is vervangen door de gemiddelde rentevoet van het jaar voordien), moet hier een *gemiddelde inflatievoet* worden aangenomen. Deze gemiddelde inflatievoet wordt waargenomen tijdens een voldoende lange periode, bijvoorbeeld de 10 jaar vóór het waarderingjaar. Deze gemiddelde inflatievoet aannemen komt erop neer de veronderstelling te maken dat deze inflatievoet tijdens de hele duur van schadeloosstelling zal worden waargenomen. Deze gemiddelde inflatievoet is vrij stabiel en verdient de voorkeur boven de *tijdelijke inflatievoet*, die wordt waargenomen op het moment van de waardering en die onderhevig is aan sterke wijzigingen.

2. De forfaitaire rentevoet van 1% die wordt aanbevolen in de *Indicatieve tabel 2016* (die is opgesteld op basis van de gegevens die eind 2015 beschikbaar waren) is thans alleen nog relevant voor de kapitalisatie van *niet-geïndexeerde* vergoedingsrenten. Voor de *geïndexeerde* vergoedingsrenten leidt deze rentevoet van 1% tot *onderschatting van de schade*. Zoals blijkt uit de volgende voorbeelden kan die onderschatting groot zijn.

Voorbeeld 1. Indemnitaire rente van korte duur – Prospectieve sterftetafel, jaartal 2019. Het slachtoffer (permanente ongeschiktheid) is een vrouw van 55 jaar. De geïndexeerde schade wordt gewaardeerd op € 1.000 per maand tot de leeftijd van 65 jaar.

- *Indicatieve Tabel.* Tegen de waarderingrentevoet van 1% die door de Indicatieve Tabel wordt aanbevolen, vindt men een kapitaal van € 112.020.

- *Niet-geïndexeerde indemnitaire rente.* Tegen de waarderingrentevoet van 0,56 % die door de software wordt aanbevolen voor een duurtijd die gelijk is aan 9,8 jaar (gemiddelde duur van schadeloosstelling), vindt men een kapitaal van € 114.461 hetzij 2,2% meer.

- *Geïndexeerde indemnitaire rente.* Tegen de waarderingrentevoet van 0,56 % en de inflatievoet van 1,64% die door de software worden aanbevolen, vindt men een kapitaal van € 124.323 € hetzij 11% meer.

Voorbeeld 2. Indemnitaire rente van lange duur – Prospectieve sterftetafel, jaartal 2019. Het slachtoffer (permanente ongeschiktheid) is een vrouw van 35 jaar. De geïndexeerde schade wordt gewaardeerd op € 1.000 per maand tot de leeftijd van 65 jaar.

- *Indicatieve Tabel.* Tegen de waarderingrentevoet van 1% die door de Indicatieve Tabel wordt aanbevolen, vindt men een kapitaal van € 306.015.

- *Niet-geïndexeerde indemnitaire rente.* Tegen de waarderingrentevoet van 1,18 % die door de software wordt aanbevolen voor een duurtijd die gelijk is aan 29,5 jaar (gemiddelde duur van schadeloosstelling), vindt men een kapitaal van € 298.427 hetzij 2,5% minder.

- *Geïndexeerde indemnitaire rente.* Tegen de waarderingrentevoet van 1,18 % en de inflatievoet van 1,64% die door de software worden aanbevolen, vindt men een kapitaal van € 379.116 € hetzij 24% meer.

⁶ Hier wordt enkel de toekomstige indexering van de rente bedoeld, ongeacht of de berekeningsbasis werd geherwaardeerd op de waarderingdatum.

⁷ Zie <http://stat.nbb.be/?lang=nl>

Gezondheidsindex van 2009 tot 2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	gemiddelde
0,59%	1,67%	3,06%	2,65%	1,24%	0,40%	1,05%	2,09%	1,85%	1,77%	1,64%

Samenvatting

- De gebruiker wordt verzocht om voortaan het volgende aan te nemen:

1° een **rentevoet**. Aanbevolen rentevoet voor 2019: de gemiddelde rentevoet voor 2018 van staatsobligaties (OLO's) met een looptijd die gelijk is aan de gemiddelde vergoedingsduur (zie tabel blz. 1);

2° een **inflatievoet** (geïndexeerde vergoedingsrente). Aanbevolen inflatievoet voor 2019: het gemiddelde inflatievoet over de laatste 10 jaar (1,64%).

- De forfaitaire rentevoet die wordt aanbevolen in de Indicatieve tabel 2016, namelijk 1%, is thans alleen nog relevant voor de kapitalisatie van niet-geïndexeerde indemnitaire renten.

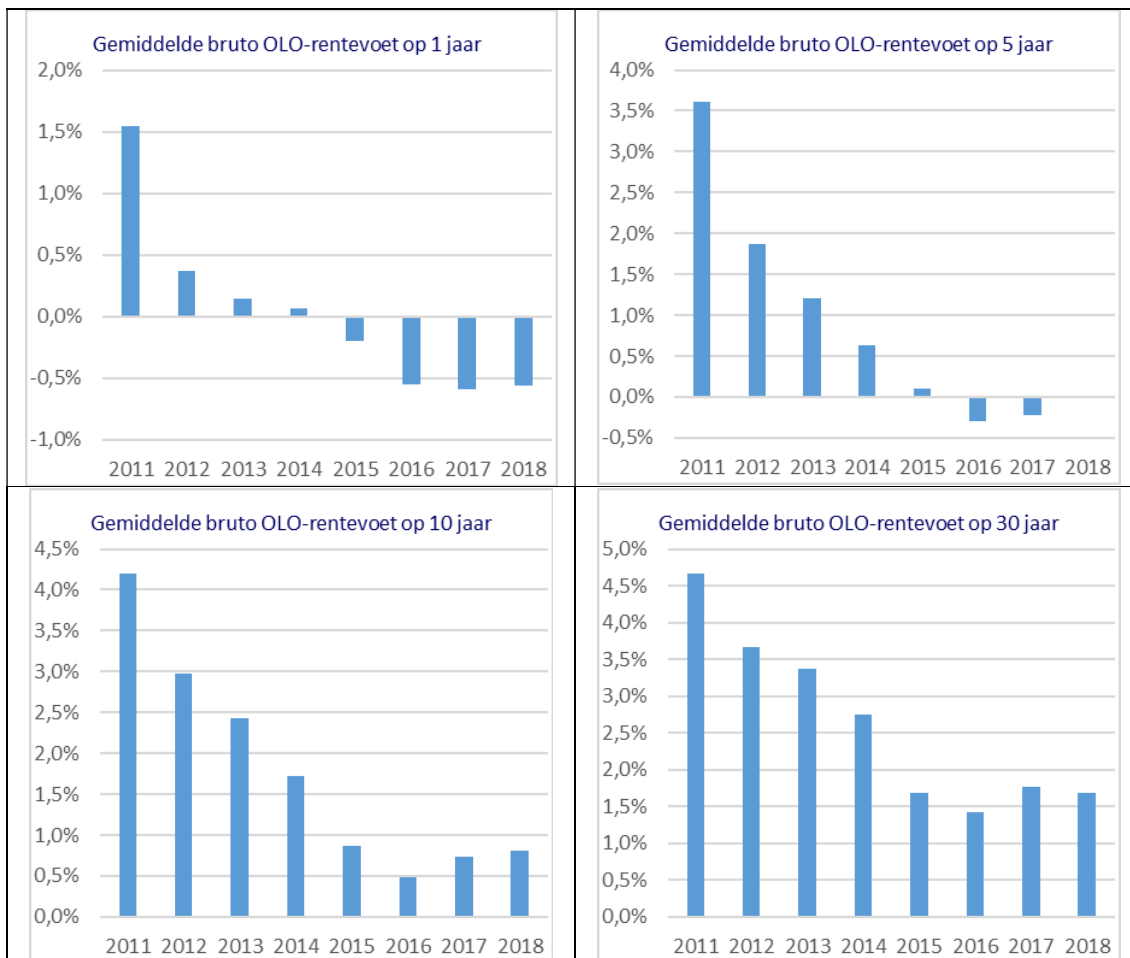
Een willekeurige rentevoet wordt als rentevoet in de software gebruikt,
zulks bij ontstentenis van een ander gekozen rentevoet.
De gebruiker blijft echter vrij om de rentevoet en de inflatievoet te kiezen.

Bijlage

Evolutie van de gemiddelde OLO-rentevoeten van 2011 tot 2018

Tabel en grafieken hieronder wijzen de evolutie van de gemiddelde OLO-rentevoeten van 2011 tot 2018.

looptijd/duur	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1 jaar	1,55%	0,37%	0,15%	0,07%	-0,20%	-0,55%	-0,59%	-0,56%
5 jaar	3,61%	1,87%	1,20%	0,63%	0,10%	-0,29%	-0,22%	-0,02%
10 jaar	4,20%	2,98%	2,43%	1,72%	0,86%	0,49%	0,74%	0,81%
30 jaar	4,67%	3,67%	3,37%	2,75%	1,69%	1,42%	1,76%	1,69%

Uit deze grafieken blijkt dat de rentevoeten wel degelijk afhankelijk zijn van de datum (2011 tot 2018) en de looptijd (1, 5, 10 of 30 jaar) van de belegging. De daling van de rentevoeten van 2011 tot 2015 is spectaculair; ze wordt gevolgd door een stagnatie tijdens de jaren 2015 tot 2018, zodat de gemiddelde rentevoet van de laatste 5 jaar nagenoeg gelijk is aan de gemiddelde rentevoet van 2018. Daarom bevelen we voortaan de gemiddelde OLO-rentevoet van het jaar vóór de evaluatiedatum aan, waardoor een betere reactiviteit wordt gegarandeerd in geval van een stijging van de rentevoet en een door de laatste jaren verzwaarde gemiddelde op vijf jaar wordt vermeden.